

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форишта у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стаје лист овај локат цесарски с поштарином. За Босну, Хрцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ган турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 4.

Предлату на Земунски Гласник прила из Аустрије Сопронова печатња у Земуцу, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Вадужић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

О ПОСТАНКУ КОМУНИТЕТА.

Вароши бијаху од памтивека станишта слободног људскога рада. У њиховим зидовима налазаше трговина и радниот заштиту, ту су се оне могле развијати и ширити најпре по оближним пределима. Заштићен у своме раду занатлије дотераше се све боље, и дадоше својим радом продуктима природе већу вредност. Оно што је занатлија израдио промеће трговац, а користи отуда бијаше свима. Тим путем постадоше вароши богате.

С богатством долази луксус, а овај рађа вештине и науку. Сад постану вароши и станиште образованости, колевке опште људске културе бити. Богат и изображен грађанин с поносом гледи свој завичај, и готов је принети жртве у општу корист. Разностручне заводе подигоше, снабдеваше их са сретевима одржавања. Али главни посао им бијаше, да уведу потреби сходну варошку управу, у којој налазаше услове напредовања.

Тако постадоше и утемељиши се вароши свугде, неке образоваху уједно и независне државе. У старо време бијаху Фенићани, Грци и Римљани најславнији основачи вароши, а у средњем веку Талијани и Немци. Прошлост Тира, Атине и Рима најјејачије су појаве у светској историји. Појмови о суштини вароша и устројство, које дадоше Римљани својим муниципијама и данданаас у главном су основни појмови о варошима, а тих римских начела држаше се и Талијани и Немци у средњем веку.

У течају времена подлежаху муниципална права знатној промени. Новији државни појмови искаше, да неке струке негдашње варошке администрације прелазе у државну управу. Али у начелу признаје се још данданаас право вароши на аутономију у чисто општинским стварима, особито у колико се то тиче управе са општинским добрима. И сопствену административну и судску варошку власт, то јест сопствени магистрат изискује карактер једне вароши.

И при установљењу тако званих „слободних“ комунитета војене границе бијаху таква начела меродавна. То се види из тога, што је тим варошима било дано право самоуправе, истина, удешено према војничком карактеру границе, но ипак јој осигураваше оно аутономију општинску. И сам комунитетски регулатив који изиђоше 40 година поздније (21. Септембра 1788.) у главном тих се начела држи, премда се види, да у нечему беше од утицаја пруски пример, коме следовати беше карактер владе безсмртога цара Јосифа. — Пруски краљ велики Фридрих први је стара варошка права у својој држави знатно повредио, што није остало без уплива на нас.

Комунитетски регулатив овако говори о суштини комунитета.

„Задаћа војничких комунитета као и других вароши јесте та, да трговачки и занатлијски сталези земаљске производе прекупљују и обрађују, како би граничар могао надокнадити тиме оно, што он у своме газдинству непроизводи, и како би могао све купити што му треба, а

нема. С тога гледишта, треба комунитети да се састоје из трговаца и занатлија, такви да се насељавају, а грађани да своју децу на те струке дају.

Олакшице, које комунитети уживају, докле се год служба неизмене, ове су:

1. Они су ослобођени од давања војника изузимајући преке нужде у ратно време, али опет имају и у мирно време за умерену награду тврђаве у земљи чувати, кад трећи батаљон у рат или на егсецир оде.

2. Имају своје магистрате као прве инстанције и бирају слободно општинаре своје.

3. Могу слободно са својом имовином, земљом, по вољи располагати, могу је продати и поклонити, само не странцу него грађану или граничару. Поклонити могу и странцу али не у природи, него у новцу колико се лицитациом процени.

4. Слободни су од сваке царске или спахијске робије, и само општинеке послове морају радити или платити.

5. Морају дати истина подвоз кад треба, и морају примити војника на стан, али прво по прописаном реду, а друго само у мирно време од наредника на ниже по једнога и само једну ноћ, по један новчић, и то онда кад се војска задржава по дуже у месту, а никако кад пролази.

6. Свима комунитетлијама суди се по грађанском законнику, и ако су прави чланови војничке границе, а не по војничком.

(Поставиће се.)

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Општински закон комунитетски, који би заведен пре седам година у варошима војене Крајне, осетно преиначио је финансијални положај ових вароши. Закон је тај, под видом автономних начела, наредио, да се има установити особита општинска каса, и из које ће се у будуће чисти општински трошкови намирити. Варошки провентенфонд буде проглашен за царску касу, у коју имају тећи сви знатнији дохотци. Кад се установи каса ваља имати и прихода за њу, и општинари судише, да неки дохотци по природи њиховој принадлеже општини а не држави. Тако судише поглавито о дохотцима тако зване касапске пустаре, рекламовавши исту за општинску касу. Више пута чинише код дотичних места тога ради репрезентацију, свагда без успеха, премда су и саме високе особе признавале правичност молбенице. Најпосле решила се општина, да сретством парбе своје право постигне. Процес против државе обично се дуговлачи; године пролазе, а нема резултата. Знајући то, закључи општина, да покуша срећу још једним путем, т. ј. послати депутацију управо на цара и доиста, она је тим путем постигла за кратко време своју цел. Цареком милошћу прешла је поменута пустара у својину општине, и овај акт правичности и отачаске љубави испуни еву општину чувством благодарности, којој она у овој захвалници израз даваше.

Ваше ц. кр. апост. Величанство,
Најмилостивији господару!

Од како је божјом милошћу судбина цародобројне Аустрије са славном владајућом кућом Хабсбуржком тесно скончана, увек су народи узвишеном престола, као извору правде и милости, који не усине, обраћали се с не ограниченим поверењем. С истим осећањем и поуздањем поднели смо и ми претставници верне и одане вароши Земуна молбу, да нам Ваше Величанство доведи милостиво наше право на касапничку пустару. И беше нам досуђено, ми уживамо већ својину своју, а тиме су нам дата сретства, да можемо свима оним захтевањима одговорити, која околина и држава од вароши Земуна ишту, ако се хоће да овај комунитет путуно одговори оној цели, са које је и подигнут. Милошћу Вашег Величанства ми смо саучесници тих добротина, мудрост Вашег Величанства опростила нас је страха,

да се парба о праву својине оне пустаре неће никад свршити.

Ми изјављујемо тога ради Вашем Величанству са страхопоштовањем нашу захвалност и послушност, и уверавамо В. В. да ће се грађани земунски у старој верности те нове милости достојни показати.

Примите Ваше Величанство ту изјаву наше дубоке захвалности с обичном милошћу. Да бог живи и заштити Ваше Величанство!

Закључено у општинској седници 19. Септембра 1867.

Најпонижнији претставници
комунитета Земуна.

(Следују подписи.)

Још једну адресу захвалности подносише Земунци у последње време светлоте владаоцу нашем. У овој говораху општинари у име пострадавших од пожара, којима је цар одма, како је дочуо за несрећу, 1000 форинти подарио, а 2000 форинти бијаше им помоћи из државне касе.

Ваља констатовати, да у питању о пустари ниже и више власти подпомагаше својом препоруком ствар Земунаца. Локална власт, бригада, генералкоманда и министарство бијаху уверени о правичности нашега зактевања, па су га препоручили на највишем месту. Не сумњамо да нису наши општинари и свима овима надлежатељствима у име целе варош захвалност своју изrekli.

— Пре неки дан оvd, је полиција посретствовала у парници особитог рода. Неки Персијанац именован Хасан Исмајловић, који је као што каже кафеџија близу Стамбол капије у Београду, начини у Пешти уговор с двема женскињама, којим се ове обвезују, да у Хасановој кафани у Београду свако вече свирају. Оне пођоше с њиме на његов трошак у Београд, но на лађи чуше, да је Хасан поводник, и да их води ради своје гадне трговине. Кад дођоше у Земун женскиње оду полицији, где се изјаснише, да неће с Хасаном у Београд, него ће се вратити откуд су дошле. Персијанац протестира, позивајући се на постојећи уговор и на трошак што је имао. Није му то ништа помогло, него му је казано: ако донесе од београдске полицајне власти званично писмено, да му је кућа поштена, онда ће женскиње прећи у Београд по гласу уговора. Хасан до данас не донесе то писмено. — Оваки случајеви нису ретки. И пре одведоше две девојчице преко под видом да буду служавке, а међу тим налазе се сада у борделу.

— Савом и Тисом престадоше радити пароброди за путнике, Дунавом престаће, као што чујемо, идуће ове недеље, али реморкери радиће док се год може по свима рекама. Јавили смо, да је било прошле недеље леда по Дунаву, који је чинио знатну штету лађама. Путнички брод „Карл Лудвиг“ који је из Земуна у Пешту пловио, имао се неколико сахата борити с ледом, а „Тиса“ и „Коловрат“ потопише се. Онај међу Мухачом и Пештом, овај близу Оршаве. Код Дубравице на српској страни однесе лед Ђурију (скелу) станице. Реморкер „Коловрат“ већ је спасен, не знамо, да ли је и „Тиса.“ — За овогодишње зимниште паропловима одређено је Циганска адлци у Сави, близу Топчидера.

— Јавили смо у прошлом листу, како нам панчевачки поштар задржи бечку пошту за једну ноћ, као и да су Београђани изаслали комисију у Вишњицу ради свезе с Панчевом. Као што се чује ради се на томе, да нам у будуће бечка пошта преко Београда долази. И тим путем добићемо је тек трећи дан.

— Гроф Едмунд Зичи, великаш маџарски, приспео је ономад у Земун с пештанском лађом и одма је прешао у Београд. Гроф Зичи, као што је познато, лични је пријатељ његове светлости кнеза Михајла.

— Татарин Петровић од аустријске поште у Београду ономад је на цариградском путу два сахата далеко од Београда убијен из пушке од хајдука, Поштански аманет не повредиле.

— Из Београда нам пише 18. о. м. Г. Ристић, који је дошао на место г. Гарашанина за министра спољних послова већ је сметнут са свога звања и стављен је на разноложење влади, а сметнут је што му кнез и министарски савет немогаху примити програма, у којем је искао да се постави ново министарство, да је министарство одговорно, да се прогласи слобода штампе и да се измире странке. И тако нов министар, у кога се много уздасмо и не седе за сто министарски. С тога је велика узбуђеност. Влада је јавила среским начелима одмах тај догађај, и наложила да предупредују негодовање народа. Овом променом дође г. Ристић у неки вапредни по њега подожај, зато је хтео да иде на неко време из Београда, али га одвратише од те намере његови пријатељи. Чујемо да

је у једном округу ту скоро врло често стање било са строгих полицајских мера због слободних изражаја приликом свечаности неке.

— Из Београда добисмо од нашег дописника овај извештај: У последњем допису своје јавио сам вам нешто о позоришту. Сада вам опет о њему јављам, али много важније. Претставе иду непрестано добро, публике увек доста, која се задовољна враћа кући својој. Претставу глумца наших и понашање њихово не морамо хвалити. Факта ће боље сведочити. Родољуби београдски скупише и дадоше на дар глумцима нашим 100 дуката. Осим тога дадоше им 19. Нов. банкет, који је врло сјајан и весео био. Поред похвалног рада свога на позорници, певају нам глумци сваке недеље у цркви, па и ту радише родољуби, да их награде. Митрополит предложи г. Н. Христићу министру да се глумци обдаре са 100 дук., али г. министар је нашао за добро, да не одобри то. — Кад већ говорим о министру оно да вам јавим, да је г. Ристић већ сметнут са своје службе, јер се господи не допадале његов програм. Тај догађај проузроковао је већу узбуђеност у народу, него радост када је Гарашанин био сметнут. — Кад се једино вече претстављаше „Смрт кнеза Доброслава“ од М. Бана, беше пишчево родољубље веома обдарено. Неко из спрдње викну: писац! а наши се Матија Бан одмах иза кулисна покаше, па што цела публика бурно викаше: нисмо те звали! и т. д. Г. Матија Бан био је и после претставе, кад је дошао у гостионицу, где је даван банкет глумцима, врло лепо почашћен, да је — није вајде — морао црвенити.

— У Срему је велика живост ради избора. Избор посланика за сабор одгођен је до 2. (14.) Дек, када ће се по свима срезовима обдржавати. По вестима из различних места, народна странка добру се нада. Веле ово да су кандидати за Срем. За срез румски: Крстић; за варош Руму: др. Суботић; за срез ердевички: Томбор; за срез илочки: др. Плавшић; за срез товарнички: Поповић; за Вуковар: Кирјаковић; за срез вуковарски: др. Рогулић.

— У Сомбору погинуо је у двобоју неки Гејза Јаблонкај. Пет пути је пуцато, а пети пут прође таче сред срца његовог. Онај који га је убио, побегне заједно са сведоцима при двобоју, који је био у шуми Си-

кари. Двобој беше ради једне го-сноје, које је част убијени бранио.

— У Кикинди избрани су за претставнике дистриктске почасни грађани кикиндски: г. др. Светозар Милетић и г. Стеван Брановачки.

— У Пешту је отишла депутација, коју је тителско-батаљонска скупштина изабрала да и по трећи пут иде пред њ. величанство ради ритске земље, које има око 46—48.000 јутара, и то је уступљено општинама тителског батаљона да у 10 година 20 фор. по јутру плате, а да направе долме поред Тисе и Дунава. Верни Шајкаши имају доста не воље око те земље, на коју и само право имају. Депутација је 16. о. м. била пред царем у Будиму. Цар им је одговорио: Мени је познато, да је министарство радило у вашем новчаном питању. Зар нисте још никако добили новаца? Ја ћу се ближе известити, и учинићу, што ми је најмогућније. Депутација оде други дан у Беч.

— Њ. В. светли наш цар подарио је погорелце у месту Стернеку са 2500 фор. И селу Фису, које је такође ових дана страдало од пожара, Његово је величанство знатну помоћ дало.

— Неким вармеђама у Маџарској дође већ заповест на новачење. Говори се, да ће се идуће године двогубни број новака узети из земаља угарске круне.

— Велику сензацију чинише у Бечу у великашким круговима као и код остале публике нагла и тајна смрт једне аустријске даме у Минхену. У једној од првих гостионица те вароши становаше од неког времена млада и ретке лепоте грофица Хоринска, која је од неког доба растављено живела од мужа свога потпоручика грофа Хоринског, који је син земаљског поглавице дољноаустријског. Пре десетак дана домаћин поменуте гостионице, забринут што од два дана речена грофица није из собе изишла, хтеде да види, да ли није болесна. Почем собна врата бијаху закључана и лупања остадоше без одзива, отворио је бравар врата. Грофицу нађоше мртву наслоњену на диван. Лекарски испит докаже да је отрована. Под сумњом тог злочинства једна је млада бароница из Мађарске, која је у Бечу већ под затвор стављена. Њезин муж, како је чуо, похита са оцем својим у Минхен, али тек што је приспео тамо, суд и њега стави под затвор.

— Хановереком краљу и херцогу насавском плаћа Прусија 15 милиона талира у име накнаде, што им је отела државу. Приход од те суме више износи, него што су га ови имали, док бијаху владоци. Карактеристично је и то, што сад и краљ пруски иште један милион талира више дохотка него што је пре имао, јер је, веле, Пруска сада већа држава.

— И у Букурешту бејаше промене у министарству. Г. Доничи послат је страним дворovima да ове приволи, да одустају од права консулатскога суђења у Румунији.

— У последњем четовању Гарибалдовом беше опет учестник онај Енглец, коме је страст, да тамани људе. Праћен од неколико слугу, који му пуне далеко носеће пушке, заседи на брежуљку или другом пеком узвишеном месту згодном за гађање, и бије непријатеља. Ретко да не постане жртвом онај, коме је он своје таче наменуо. Како се увери кроз турбин, да је човека убио, извади бележник и побележи тај факт под особитим бројем. Кажу, да је неколико стотина таквих бројева до сад већ побележио. Али најнечовечије је то, што овај Енглец за своја убијства удаљена станишта избере, куд не пријатељска тачета допрети не могу, а његово оружје далеко бије. То показује да је убијца; јунаку ваља са опасношћу борити се.

— Нема надежде, јављају листови, да ће Гарибалди преболети болест. Мори га болест суха, и тако га ослабила, да сам већ осећа да му је смрт близу. Позвао је своје синове, да их види пре него што ће умрети. И други његови пријатељи похиташе њему. Талијанска влада, да неби на њој остала љага, ако би Гарибалди у затвору умро, брже боље изда заповест, да се одведе на Капреру.

— У Паризу ушло се у траг једној завери, услед чега многи су позатварани. Бунтовничке прокламације, које зову на преврат, нађоше том приликом.

— Француска војска, која беше дошла папи у помоћ против Гарибалдових чета, враћа се у Француску. Прошле недеље пет су режими њезиних приспели у Тулону. Римске новине јављају, да се по неким брдовитим крајевима папине државе наново појавише својевољачке чете.

— Ко није чуо за шпанску инквизицију и страховито суђење њезино! Грозни овај суд морао је престати усљед човечног и образованог духа, који је овладао светом. Као иронија данашњим појмовима чита се вест по новинама, да је шпанска влада скоро једну установу оживотворила, која налечи на негдашњу инквизицију. Наименовани су тако звани главни надзиратељи, које ће министар унутрашњих дела изаслати у прсвиције, и којима је дата неограничена судска и административна власт. Они имају да мотре на све, и сваки мора долазити пред њихов суд, ако га позову. Кад долазе у какву варош, престаје власт местнога суда и местне власти сасвим, прелазећи на поменуте надзиратеље. Не јављају листови, да ли имају они право, и у верозаконске ствари мешати се.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 25. Нов. (Телеграм.) При слабом промету од 15.000 мерова ове су цене биле на данашњој берзи: Банатској шеници 87—89 фунт. (у Буру) 6.80—7 ф., перјамашкој шеници 81 фунт. (у Бечу) 5.10., е. о. — но-београдској 88 фунт. (у Бечу) 6.55., мор. јечму 72 фунт. (у Бечу) 4 ф., мађ. зоб 45—48 фунт. (грансито) 2.08—2.27.

Земун. У неком трговини посвећеном бечком листу читасмо, где један пророк прорица, да не ће бити јаке зиме ове године. Писац сам смеи се том прорицању, знајући да је наука о времену још дете у колевци, и да у ово доба године један поштени северњак најдубљу студију у метеорологији преко ноћ пореметити може. Поменути лист вели, да је желити многим трговцима, да се предказивање пророково обисти. Нама се чини да то прорицање не важи за предел јужни, као што је наш, јер јуче ураисмо са снегом, који је пред зором почео падати, и све до подне падао, премда је термометер показао два степена топлоте. Два дана имадосмо ове недеље и кише, с тога је био средан довоз од ране. Свега се куповало око 2000 вагана. Шеницу плаћало се 4 фор. 60 н., јечам 2 фор. 70 н., свако по 20 н. ниже, него прошле недеље. Напротив зоб је мало скочила у цени, плаћа се по 2 ф., 10 н. ваган, кукуруз 6—6 1/8 форинти 100 ока. Ј.

— Од сад ћемо редовно у нашем листу побележити приватне лађе, које

пролазе Савоуше уз и низ воду, какав им и колики терет, и за коју су станицу опредељене. Ове недеље пођоше за Сисак ове лађе: „Јакоб“ лађа г. Тајча, товарена на српској скели Дубровачкој од г. Хирша са 7500 мерова шенице. — „Македонија“ г. Перића, товарена у Бечкерек у Ади од г. Бреслауера са 10.000 м. шенице. — „Никола“ г. Св. Л. Јовановића, товарена у Панчеву од г. И. Руса са 6000 м. јечма и 3000 мерова шенице. — „Павле“ г. Черн. Мајера, товарена у Ади са 8200 м. шенице. — „Максимилијан“ г. Н. Луцића, товарена на Кустошу од г. Бреслауера са 8000 м. шенице. — „Карл“ г. М. Кеглића, товарена у Ади од г. И. Руса са 8500 м. шенице. — Шлеп „Призрен“ гг. Николића и Поповића, товарен у Панчеву од гг. Оке и Коке са 6500 м. шенице. — Пропелер „Архимедес“ г. Голда, товарен на Кустошу са 9000 мерова шенице.

Београд, 24. Новембра. (О. Д.) Напротив узрујавајућим гласовима по туђинским листовима, који се сваки дан читају о Србији, јављам вам да у овај час озбиљно се занима наша влада с питањем о грађењу београдско-цариградске железнице. Познато вам је, да једно белгијско друштво — оно исто које је и од турске владе овлашћено, тражи концесију за грађење те железнице у колико се тиче Србије. Дознавши за солидност подузималаца српска је влада ступила још пре неколико месеци у договор с њима, и обе стране сложише се у главном. Важност предмета по државу и народ изискује, да се оваки предмет свестрано проучи, као што неби се влади могло ни замерити ако се је точно известила о сретствима и солидности друштва, пре него што би закључила уговор. И што је позвала г. Курта из Беча, човека искусна у тим стварима, и који ужива подпуно поверење кнежево, знак је разборитости владине. Г. Курти од десет дана се бави у Београду, а данас дођоше овамо и г. гроф Зичи из Беча, и г. Вандер-Кири из Брисла, који су заступници и пуномоћници поменутог друштва. С њима дође и белгијски индигнер г. Емил Жан Ферне. Ови су дошли усљед позива владиног, која им је саопштила, да је готова ствар коначно закључити. До који дан можда, моћи ћу вам што више о преважном том предмету јављати.

Турска влада понуди Србији четири милиона ока морске соли на поклон сваке године, ако се ова об-

везује, да неће повлачити још соли из Црнога мора. Финанциминистар упути предмет на занатлијеки-трговачки одбор с налогом, да овај своје мњење о томе изрекне. Овај је у осмој овогодишњој редовној седници решио, да се понуда одбаци, премда би имала државна каса отуда око 12.000 дуката прихода. Одбор оснује своју одлуку на том, да млађана српска трговина не треба да је ограничена ни на којој страни, што би јој сметала у енергичном развијању њезином.

Трговина с продуктима нема се чим хвалити. Осим лоја ништ не пролази, а свега има доста на пијаци. Ове имам цене продукта назначити: кожама овчим и козијим маторим 28 гр. пар, јагнећим 15—16 до 18 гр., кавлацима 12—14 гр. Од масти плаћа се 8 гр. ока, лоју у буразима цена је 7 1/2 гр., орасима 50 пара, шљивама до 200 гр., шишарки 3 1/2 гр., воску 25—26 гр. (мало га има), вину по квалитету 40—80 пара, а шљивовици 50—60 пара ока. Зверке: Куна 70 гр. ком., творови 25 гр., зечине 5 гр. 20 пара до 6 гр. пар.

Шеници је цена 110 гр., јечму 68—70 гр., зоби 68—70, кукурузу 72—74 гр. 100 ока.

Дисконт меница за Беч 6%. Дукати за цванцике 56 гр., за рубље 60 гр. 18 пара, за банке 5 ф. 71 н.

За ову знамениту олакшицу јављам вам; у Београду је оборена превозна такса од 3 гроша на 30 пара од 100 ока. **

Београд, 25. Нов. (О. Д.) Паланчани знатно пазаре, с тога дућанска радња у опште добро пролази, но и овој смета неизвесност због подвоза. Агенције час примаје робе час одкажу пошилање. Болгацијски еснап прилично продази као и гвозђареки, а бакалски и брашнарски савим добро. Житарска радња ове недеље беше веома жива и то за извоз. Местне потребе не бијаше, али довоза је било довољна. Товаре се два шлена за Пешту, шест других ове недеље допунеше овде. Промет у продуктима беше не знатан. Куповало се лоја по 7 гр. ока, и јареће коже тражило се, али их нема на пијаци. Шљива има по 170—190 гр. 100 ока. Имаоци траже 3 гр. 20 пара за оку шишарке, али по ту цену нико не купује. Неготинско вино знатно је довлачено, цена му је 15 до 18 цванцика аков. И новчани промет беше знатан ове недеље. Дукат за рубље 60 гр. 20 пара, за банке 5 фор. 62—75 нов., свагда 2—3 новчића скупљи него у Бечу. И за-

нати по времену добро раде, најбоље памуклије, којима су дућани празни, нити могу потребу намирити. Назначујем још ове цене: Шеница грош ока, ражи 30 пара, јечму 26 пара, зоби 24—26 пара, кукурузу 70—72 гр. 100 ока. — Овчим кожама саланским цена је 26—27 гр., сељачким 23—25, козијим саланским 28—29 гр., сељачким 22—23 гр., кавлацима 14—16 гр. ***

— Још нам из Београда јављају, да је у Ужици подигнута фабрика за жигице (машине). Подузимач је неки Мориц Хриштоф. Поближе што јавићемо доцније.

Смедерево, 23. Новем. (О.Д.) Живо се овде још једнако ради. Десет се шлепова товаре, девет су дунавског друштва, а један је српски. Житу је цена 106—108 гр. товар.

Шабаци, 23. Нов. (О.Д.) Све радње код нас добро пролазе, а најживље је житарска. Сада се товаре овде четири житарице за Сисак и три шлепа. Три пута толико могло би се товарити, да има шлепова. Лане се товарило на шабачкој скели до месеца Децембра 25 шлепова, осим простих лађи, а ове године једва 12. Ове су последње цене рани: шеници 105—107 гр., јечму 55—56 гр. зоби 56—58 гр. 100 ока. Код оваких цена имају штету они, који закључише јефтино, и такви су скоро сви, који овде товаре. *

— Неколико бечких банкера и новчаних завода узеше на се 50 милиона соларских заложница, којима мисли финансијски министар подмирити државни дефицит идуће године. Државне ноте умножиће се само онда, ако

му неби ова операција пошла за руком.

— Види се из овог да има изобилних капитала у Бечу, што је на акције Франц Јозеф железнице, која ће се градити у Ческој, шест пута више уписано, него колико износи потребна сума.

— Паробродарско дунавско друштво умножи знатно своја подвозна сретства. Идућег пролећа оно ће имати пет нових путничких бродова, пет реморкера, један пропелер и четрдесет и један шлеп, свега дакле 52 лађе више.

— Буковинско-букурештска железница почеће се градити на пролеће, и треба да је готова за 6½ година. Друштво, које ће је градити, овлашћено је на 90 година, а држава гарантује му 7½ интереса.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Н о в е м б р а						
Дукат песарски	5 72	5 72	5 72	5 77	5 81	5 81
Наполеондор	9 63	9 62½	9 66	—	—	—
Сребро	118 50	118 25	118 25	119 —	120 25	120 —
5° мегалица	57 60	57 70	57 60	57 60	57 50	57 30
Ови с кам вај—новем	59 —	58 80	58 50	58 80	59 20	58 60
5° народни зајам	66 60	66 40	66 40	66 10	66 10	65 80
Акције народне банке	679 —	680 —	681 —	680 —	680 —	680 —
„ кред. завода	184 10	180 80	182 70	182 80	182 80	182 40
Дозови 1860. године	84 —	83 80	83 50	83 20	83 —	83 20
„ 1864. „	76 75	76 —	75 60	—	—	—
„ кред. завода	129 —	129 —	129 25	—	—	—

Пловни ред пароброда.

Из Земуна за у Пешту: Понедељником и Четвртом у 8 сати у јутру.
 „ Пеште за у Земун: Средом и Суботом у 7 сахата у јутру.
 „ Земуна за у Оршаву, Галац и Цариград: Петком у јутру.
 „ Оршаве за у Земун: Недељом у јутру.
 „ Земуна за у Сисак: Петком.
 „ Сиска за у Земун: Вторником у јутру.
 „ Земуна за у Сегедин: Недељом у подне.
 „ Сегедина за у Земун: Средом у јутру.
 „ Београда за у Градиште: Вторником, Петком и Недељом.
 „ Градишта за у Београд у Четвртак, Суботу и Понедељак у јутру.
 „ Београда за у Оршаву: Вторником.
 „ Оршаве за у Београд: Средом у 10 сахата пре подне.
 „ Београда за у Шабац: Недељом, Вторником и Петком у јутру.
 „ Шабац за у Београд: Понедељником, Средом и Суботом у јутру.
 „ Београда за у Брчку: Четвртом.
 „ Брчке за у Београд: Петком.

СТОВАРИШТЕ ДРВЕНАРИЈЕ

Пакрачког снах. лука

госп. Ханри и Л. д'Ере у Сиску.

Част ми је поштованој публици јавити да се горње стовариште у знатном количеству код мене овде налази и продајем: Допате за рану у 3 величине 100 к. 20 фл.
 „ лебње 100 „ 34 „
 Колица 100 „ 105 „
 Франко обала овде са 3% за готове новце, а у осталој дрвенарији као: виле, косишта, влашке допате, јармови и пр., служићу својевремено у свакој количини, и наручбине примају за пролеће по најумеренијој цени

У колико је чисто рукојелије удешено, у толико су и цене, да ће тешко когод с нама конкурirati моћи, а стовариште овде као средоточије трговине служи купцима за велику олакшицу.

У Земуну 1. Новембра 1867.

Косма Поповић.

Подипно стошно посуђе за 6 особа за цену од 10 до 30 фор. Подипно посуђе за кафу и чај за 6 особа за цену од 6 до 18 фор. Најфинији тањери од порцулана на туце за цену од 2 до 6 фор. Најфинији тањери од порцулана за сладкиш са златом или без злата на туце за цену од 2 до 8 фор.

СТОВАРИШТЕ СТАКЛА

из фабрике
ЗВЕЧЕВО у СЛАВОНИЈИ
и ХАЈДА у ЧЕСКОЈ.

Стовариште порцулана, камењаче, огледала и златни летвица које се могу праги из најфинијих фарика у Ческој.

Стактарски послови сваке врсте врше се за најјефтиније цене.

Стовариште петролеум и фотоген светиљка, ктому најфинији салон фотоген.

Complete Speise-Service für 6 Personen von 10 bis 30 fl. Complete Caffee- & Thee-Service für 6 Personen von 6 bis 18 fl. Feinste Porzellan-Speiseteller pr. Dutzend von 2 bis 6 fl. Feinste Dessertteller mit und ohne Gold pr. Dutzend 2 bis 8 fl.

SEMLIN.

БРАЋА ХАЈМ У ЗЕМУНУ.

BRÜDER HEIM

im Edlen von Spirta'schen Hause.

У кући Госп. пл. от Спирте.

Glas-Lager

aus den Fabriken

Zvečevo in Slavonien

und

Hayda in Böhmen,

Porzellan-, Steingut-, Spiegel-, Wasch-Gold-Heisten-

Lager aus den vorzüglichsten Fabriken Böhmen's

Glaser-Arbeiten aller Art werden

auf das Billigste berechnet.

Photogen- und Petroleum-

Lampen-Lager,

hiesu das feinste

Salon-Photogen.

СТЕФАН ШУЛ, посластичар у Земуноу, препоручује своју добро снабђе-
вену посластичарницу код „Фортуна“, где се налазе сваке врсте слаткиши,
шоколаде, ликера, аусбрухска вина, торте и друге шећерне ствари, као и
кретови за крена имена, и пр. Овај посластичар прима налоге и на ручкове
и вечере приликом сватова и других свечаности.

СЛИКЕ САРАЈЕВСКЕ.

(Наставак.)

После тога догађаја беше Сарајево бојиште жестоких бојева између странака. Трговина и радност престаде са свим. Чаршије беху по ваздан затворене. Па ако би баш који дућан и отворио, да заслужи коју пару, морао је не престано на опрезу бити, да би га у сваки час могао затворити. Окршаја беше не престано, с тога су мусломани морали увек оружје у приправности држати, да би на прву побуну одмах могли прискочити. Тако су исто и хришћани и јевреји хитали свагда својим кућама, које са страхом само остављаху заслуге ради.

Градска партаја даде енергички отпора, како се нико није ни падао. Испочетка се само бранила, али после је богме и нападала. Сваки јој дан долазаше нова помоћ, а особито од многе мусломанске фукаре, коју обећањем задобију у царску партају, а та се обећања обично никада не испуне. Но она би опет најпосле клонула, да се није нешто изван Сарајева догодило, због чега устаници веома клонуше. Наједанпут дођоше рђави гласови са Дрине. Београдски паша Абдураман, који је Босни за везира наименован био, већ је био дошао до Дрине. Зворнички капетан Али-паша Видајић пристане уз њега, и отвори му својевољно градску капију. Не описан страх обузе устанике, када чуше, да Абдураман-паша са Хоџи-Милошем иде на Босну, и да ће се страпан суд држати онима, који се беху побунили против царске воље. Сарајлије се несу поплашиле од оно мало војске Абдураманове, па ни од тога, кад су чули, да и Али-паша Видајић с њиме долази, него се они поплаше, кад им глас допаде, да ће се и кнез Милош са еркеком војском дићи на њих. Бојаху се усљед тога рајина устанка у земљи.

Томе дакле ваља захвалити, што је градска партаја узела мах. Почем је и неке приврженике прогнаног Мустафа-паше, који се сада повратише, к себи придобила, нападне устанике и примора их, да положи оружје. И сада владаху људи градеке странке Сарајевом. Она се премести сад у Бегук, Муселинов стан, где је више вођа противне странке узаптила, који су наскоро морали ићи у Зворник пред везира, али се више не вратише. Главе им одоше у Стамбол, а за њима после још и многе друге. Међу онима што одоше у Зворник, беше Ибрахим-ага Бакро-

вић, Пино Барјактар, јаничареки ага и други.

На велике покладе ушао је Абдураман у Сарајево са великом свечаношћу. Још пре осам дана беше хришћанским еснафима заповеђено, да изиђу пред везира и да га поздраве, а то с тога, да би имали времена да уобичајене дарове спреме. При улазку иђаху напред војници, за њима еснафи, на челу устабаше њихове, који дарове носише, међу којима се они из Ћурчилука богатим кожама одликоваше. После њих долази владика на коњу, а за њим много Сарајлија мусломана. Коњи њихови беху све лепши од лепшега, а сваки сав у злату и драгом камењу. Они мрзише Абдурамана, па су опет дошли веселим лицем, да га пољубе у skut.

Абдураман одседне у граду, а тек после пређе у Беглук. Прође више дана после доласка његова, и ништа се не догоди. Ал' хришћани и Јевреји као и свагда мораху први осетити последице побуне мусломана Сарајлија. Удари се грдан данак на хришћане, и то да га за кратко време плате. Али јадна раја не могаше платити, с тога јој узимаху таоце у тавнице, па ако на речено време не донесу глобу, они их погубе. И Турци држаху свагда реч у таком случају на грозан начин. Тако исто патише и јевреји. Пореза што везиру даваху, надмашаше стање њихово.

Али много ужасније поступаше Абдураман са Сарајли-мусломанима. Како се с пута мало одморио, дозове ти он више отмених Сарајлија у град. Са страхом одоше позвани, али везир место да им строго суди, он их врло лепо прими и угости, и када се после ињиндије из града вратише, хвалише Абдурамана на сва уста. Али не одоше сви из града. Неки беху тако сретни, да су и на вечери код везира остали, а како се о акшаму градске капије затварају и после захода сунчева нико несме ни у град ни из града, то осташе многи и на конаку. Сутра дан буду други позвани; тако исто беху и они угостени, па и други, који после њих дођоше. И њи усхићаваше љубазност везирова, којег болешљиво лице изгледаше, као да се не престано смеши. Али се гости не сеђаху да преброје главе, кад се враћаху из града, па да виде, колико их је увек мање. Они беху весели, што се они сами враћају својим кућама, а у истини и не знадоше ништа одговорити на силна питања увелих туркиња, које са дететом на руци по више сахата

ишчекиваху на градеким капијама. Оне чекаху и гледаху, не би ли што дочуле нека о мужу, нека о брату или оцу своме, који ето већ толико дана код везира пирују. Глас пуче по вароши о судбини њиховој, страх и ужас обузе свакога, а тиме још више, што нико не зна шта је с њима.

Али наскоро не стаде те неизвесности. Петог или шестог дана после онога, кад први мусломани беху на части, у вече, пре него што ће се чаршија затворити, кликну телал у Ћурчилуку: да све Ћурчије своје момке свако јутро пре сунца на Миљацку близу Беглука пошљу. Мало их беше, који су знали, шта значи та не обична заповест. Већином је зло тумачише, зло по хришћане. С тога она велика узбуђеност у породицама на Потоку, у Латинлуку, и по другим махалама, где Срби живе. А ваља знати да су се на Ћурчилук онда баш отменији хришћани давали, јер им беше од мусломана врло скучен избор у занатима и трговини. Хришћани беху обично зидари, дунђери, кујунџије, механџије, и још у неком нижем занату. Трговина им беше забрањена. С тога и даваху они највише своје синове на Ћурчијски занат, с тога и овлада онаки страх хришћанима, јер се бојаху да ће зло бити по синове њихове. И том приликом беху матери најузнемирније. Они не гледаху на опасност, која је онда у Сарајеву пођу на сокаку особито женске врло лако могла снаћи, него се подигоше с фењерима управо владици и свима богатим хришћанима и посебним заштитницима породица њихових, агама, и мођаху помоћи, али све бадава. Владика се не могаше мешати у ствар, која му је не позната, а после ни онда не могаше успети, кад је за таоце у Беглуку молио, којима не престано грозаше мач целатов. А аге? та и самима треба још по највише помоћи, ако се и пола обистини онога, што се по вароши говори.

(Наставиће се.)

СУДБИНА И ЦАРСКА КРУНА.

(Наставак.)

— Али ја држим да народ друкчије мисли, судећи по јучерашњем одушевљењу његову.

— Мани се! шта значи вика гомиле подала, који су толико лукави и безчасни, да грпе свакога десноту на врату. Нека сутра Јуарец дође, видели би, Лопецу, да би се тако исто републици радовали, као што данас за царевином зијаше. Него на ноге, јунак на јунака! рече вођа

республикански са свим озбиљно и
важно, а за тим мало поћута.

— Ратни министар понудио ми
је дивизију, проговори Лопец.

— Заиста?

— Јест! Јавите председнику, да
се ни нашта пре нећу одважити,
док ми он не да упутства.

— Добро. Имате ли још шт
?

— Ништа више, одговори Ло-
пец и устане. Још само то, да сутра
полази цар с целом дворском прат-
њом у престолницу.

Сад се обојица растану. Лопец
се врати у двор, и страшна осећања
пролише му се по грудима када виде
царску заставу на двору. Олујина
беше у његовим грудима, јер је из-
дао оне, који му се поверише, јер
их је мрзио. То беше прва борба
у човеку, који је огризао у револу-
цији. Излазаху му све прилике пред
очи и најблажје чувство, и најпосле
опет остаде — републиканац. Сунце
је иекочило из таласа океанских,
када Лопец уђе у своју собу.

— Треба ли Мехики Бруто, гово-
раше он сам собом, да велика и
слободна буде, ја ћу јој бити. Свет
ће ме проклињати, потомство ће ме
црним записати у историју — али
немарим. Ми не пропустисмо ни једне
прилике да им не покажемо, да хоће-
мо слободни, независни да смо, и сто-
тином пута попрекасмо бојинта ота-
чства нашег крвљу нашом. Бадава!
Они потрше право народа нашега, и с
презрењем бацише га на гроб слободе
наше. Немади више пута да се спасе
слобода, истераше ли је једанпут из
мирних долина, ни у снегом покри-
веној гори неће наћи заштите. Ни-
шта нам друго не остаје, него поко-
рити се или пропасти. Добро, издај-
ство нека реши! Греха се небојим,
јер и њихово насиље исто је толики
грех! Јест, ја ћу имати духа Брутова.

Лопец беше здраво узбуђен, јер
се тврдо одважио да изда цара, кога
је сам позвао и довео, и који му
се пријатељски поверио. Врло је
доцне заспао и често у сну „издаја!
... грех!...“ викао.

Када је у јутру устао, изађе на-
поље, где се већ силна светина згр-
нула, и гледаше на царске прозоре,
чекајући новог владоца свога.

Беше већ близу девет сахата,
када се врата на балкону отвори-
ше. Цар у униформи мексиканског
ђенерала изађе, а с њиме и царица.
Он одоздрави одушевљене поздраве
веселог народа, па и кад је отишао
још се једнако орило: „Живео цар!
Живела слобода!“

— Одмах се по томе крене цар с
многобројном пратњом у престол-

ницу своју. Двојица од пратње за-
осташе мало у путу. То је био Ло-
пец и Портила. Они се вазда разго-
вараху о долазку цареву, и како цар
хоће сада да дигне хајку на Јуареца
и његове приврженике, и изјављи-
ваху своју наду и жељу, да неће
успети, ако бог да.

„Но оставимо се за сада тога,“
проговори после кратког ћутања Пор-
тила. „Ми идемо будућности на су-
срет, а сада ћу те нешто друго, важно
питати. Хоћеш држати своју реч, коју
си ми дао? Не мој мислити, да ја
чезнем за твојом нећаком због ње-
зиних осам милиона. Ја их могу де-
сет пута исплатити, као што и сам
знаш. Али сада тим више наваљујем,
што сам поуздано извештен, да је
маршал Базен свакидашњи гост у
кући твојој?“

Лопец плану. „Јели истина то?“
„Као што је један бог?“

Онда буди уверен, да ће „Ружа
пuebланска“ пре увенути и у гроб
пасти, него што ће Французова бити.
Ха, ха! То је будала! Нећака нај-
старијег републиканца мексиканског,
који четрнаест година пролева крв
за слободу и независност отачаства
свога, зар да буде жена једнога
„штитоноше“, који је под орлом „но-
вога Цезара“ дошао, да републику
збрише? Пре ме могу обесити као
велеиздајника, него што ћу то до-
пустити. А док је снаге и мишце,
која је у седамнаест бојева љутом
сабљом махала, неће племенити мар-
шал постићи, што жели. А теби не
могу ништа одсудно рећи, јер добро
знаш, да још није решена срећа Ме-
хике. Ја те не одбијам, али донде ти
и не обећавам. Међу тим ради шта
знаш, да Базена бациш из седла...

Још беху они у речи, ал' ето ти
на помамним коњима два младића,
републиканца управо к њима. Лепо
их упиташе, куда тако хите, јер ако
иду, да присуствују уласку цареву
у град, мора да су или сувише љу-
бопитљиви или дојални.

Не, одговори један, ми имамо дру-
ги пут свој.

Међу тим дођоше до једнога села,
где их народ онако исто одушевљено
дочека.

Један од двојице оних младић ре-
публиканаца рече своме другу, када
чуше усклике светине, јахајући пу-
тем својим, јер они се одвојеше од
пратње:

— Гледај! пре неколико месеци
република, сада царевина. Баш се
влада овај свет по моди, дода по-
ругљиво. После неколико месеци
можда ће опет доћи република. За-
иста, ни најкешњи занешенак за мо-

нархиом не љути ме тако, као ти
људи, што све партаје вуку за нос,
и само одуговлаче борбу.

За тим се разговараху о Лопецу
и Портили, и пресудише, да је Ло-
пец сувише велик за Марија, а мали
за Катилину. За Портилу рекоше и
да је поштен и да није. Издајник је,
али с начелом.

— А збиља, шта ћеш ти у Пуе-
бли? Запита ће млади старијега, по
имену Корону.

— Идем родбини у походе.

— Чујем да тамо има једна нај-
лепша Мексиканкиња, у коју се неки
републикански обрштар заљубио.

— Јест, о њој се не престано
говори.

— А ти никад?

— А што да говорим, рече око-
лишећи.

Тако у разговору дођоше до ме-
ста, где им се ваљало растати. Ко-
рона гледаше дуго за својим дру-
гом, после се крене сам шумом. Он
беше јако озбиљан, сетан, главу обо-
рио, а слике фантазије његове из-
лажаху му једнако пред очи. Мора
да је многе буре претурио преко
главе за својих двадесет и шест го-
дина, кад је тако хладан и озбиљан...

Он је син некога шпанског капета-
на*) и једне Индијанке, која веома мла-
да и лепа беше. Она није љубила ка-
петана, али је капетан учинио ништа,
што ју је везало с њиме до год ју није
после у рђавим околностима оставио.
Клетва дакле била је младоме репу-
бликанцу прва песма, коју је од мајке
још у колевци чуо. Људи његова
племена примише га, кад му мајка
одмах по порођају умре. Сиромаш
без ичије неге одрастао је као зверче
у хладу прастарих шума и по гуду-
рама горским. Једном избави слу-
чајно сина неког богаташа, из реке,
и тако доспе у његову кућу, да буде
друг сину његовом. Разумом, мудрошћу
и чудном вредноћом успињао се он
уз клизаву висину среће. Тако је Ко-
рона Регула увек радио, и срећно је
прошао све ове ступње: ђак, правник,
богослов, официр и пуковник мек-
сиканских коњаника под председником
Јуарецом. Тако млад, па онда још не-
законче једне индијанке — и опет
један од првих посланаца онога на-
чела, што као бурна река силно све-
том овлађује.

Он иђаше не престано замишљен,
а када спази куће публанске пла-
нуше му очи.

— Шта сам ја? Бунтовник, си-
ромах, који ништа нема до сабље и

*) у Мехики зону капетанима шпанске дошљаве
покоји су се родили у Шпанији и били

слободе своје, за њу да умрем. Маршал јаши на коњу пред својим региментама, а републиканац са својим грудима чува и последње дрoњке заставе своје. У злату и различним бојама он се блиста, а ја не знам никакве боје, до крви моје, која ми шара рухо моје када се пролије. Републиканац Корона Регула и маршал Базен — колика разлика!

Међу тим дође он у варош широким сокаком на главну пијаци, пред гостионицу. Слуге му прихватише коња, а он оде у собу, премишљајући врло живо о ономе, што му ваља сада извршити. Зовне једнога послужитеља к себи и запита га, зна ли кућу Лопеца.

Сваки будак, одговори индијанац.

— Ево ти дукат, ако ми обећаш да ћеш отићи у кућу његову, и да ћеш писмо однети.

Корона седне и напише ово писмо:

Пeбл, 2. Јуна 1864.

„Милостива госпођице!“

Онај кога је нестало, и који је више година провео у крвавој борби, вратио се. Име ваше увек ми беше драга успомена. Веома сам се радо сећао оних лепих часова, што их проживе поред вас. Сада сам дошао, и прво ми је, да вас потражим.

Овај „цветак“ нека вам каже име, које вам не смем изустити. Таке су околности.

Поздрављам вас по хиљаду пута. Надам се, да ће се обновити срећа наша, надам се милостивом одзиву.

Ваш К. Р.

Корона савије писмо, запечати га и остави на стол.

— Да ли ће познати ружу? помисли у себи. „Како је брзо увенула, а с њоме и моја нада, и последње уздање моја. Али мора и мени сванути светлост или ноћ! . . .“

Ту га прекиде индијанац, који дође да изврши, што је обећао. Корона га још запита:

— Познајеш ли све укућане Лопецево?

— Познајем.

— Ко долази тамо.

— Француски маршал, којем је барем двадесет коња скапало, јурећи од Мехике амо.

— А где седи, кад дође амо?

— Е, то не знам. Ал знам, кад год отворим у јутру капију, увек видим где униформа француског официра изађе из Лопецеве куће, а кад ближе дође, а оно . . .

— Доста! викне републиканац. Ево ти писма, и подај њој, али само њој! Разумеш?

— Добро, одговори индијанац и оде.

Корона скочи и ходаше узбуђено, скоро бесно, као лав, по соби. Страшно га беше погледати.

После једнога сахата врати се слуга, и преда му писманце на плавој артији. Корона га прочита, насмеши се некако и радосно и болно, па онда остави писмо у џеп.

— Не ће ми попустити, рече, када је слугу наградио и отпустио. Не ће ми ни одговорити. Шта да радим онда? Ако ми Добладо доведе коњанике — пет стотина — јурнућу у бој! . . . Можда! Али пре тога покушаћу још нешто — последње. Не испадне ли ми ни то за руком, онда — или . . . или . . .

Сутра дан око шест сахата у вече одпочиваше у Лопецову двору у богато намештеној соби на софи од црвене свиле црномањасто девојче. Не беше јој двадесет пролећа, али тако дивнога створења још није ни једна кичица створила.

Лако, скоро провидно одело беше на њојзи, црне вितिце обгрђаваху бели врат њезин. Лепу главу спустила на руку, и тако не скидаше очију са мушких црта Корониних, који на сточици чело њезиних ногу сеђаше, и с усхићењем гледаше у њу.

Млади пуковник ђуташе занесен њезином лепотом, а она му умиљато говораше.

— Смем ли веровати мојим очима Корона? ви овде?

— Ја сам био тако слободан, да вас походим? Истина много се које шта за то време изменило овде, али мислим, да ме нисте заборавили са свим.

— Зар може те још питати? рече и насмеши се тако, да занесе човека. Колико вас се пута сеђах, и колико пута узносих дела ваша, кад чујем, шта починисте са хиљадама Мексиканаца ваших! Па сам мислила, можете и погинути, и онда не могах уздржати сузе.

— Ни сте требали плакати; сетите се, да је онај славно пао, који је пао за народ свој. Ал опет вам хвала на саучешћу. Оно ће ми бити гласник оних блажених дана, што их проживе у младости с вама. Корона је то рекао с неописаном ватром и осећањем, да је Креолка увидила да је више саучешћа показала пред страстним републиканцем, него што је требала.

— О када би ви знали, уздане Корона, како је тешко самцу у свету. Како је неописан терет, кад човек

сузе за изгубљеном срећом пролеће сам свој олтар кити, на којем ће цвећа љубави и симпатије.

— Знам Корона, и поштујем тугу вашу. Послушајте ме, оставите војску, и останите код нас, да уживате са мном и ујаком мојим радости мира и пријатељства, што дуго неимасмо.

— А маршал госпођице? рече Корона. То му је била карта на коју је све, славу, слободу, част, љубав и срећу мет'o. Изгуби ли, друге не ма да добије.

То је јако изненади. Она није знала, каква је бура у грудима његовим. Поћута и сама моло, а за тим смешећи се одговори:

— Базен не ће никад заборавити, да је Корона пријатељ његове — заручнице.

То беше доста. Он побледи и укочено је гледаше неколико тренутака. Он је силом угушио буру унутрашњости његове, да би очајање прикрио, и са свим се равнодушан покаже.

— Али он не сме ни то заборавити, да сам ја републикански пуковник!

— Па оставите се не сретна посла, остани те код нас!

То беше сувише младом републиканцу. Више није могао уздржати унутрашњи огањ. Он плану, осу га румен и неста бледила. То беше страхан тренутак, у којем човек види све наде своје попиштене, тајанствен час оне „старе историје, што је увек нова.“ Он се горко насмеши и проговори:

— И то каже Мексиканка? Не ћу питати госпођице, да л' је то истинито осећање и наклоност ваша к Французу, да ли је паметан корак ваш, да се пре бацате у наручје, него што је свршена борба. Али вас на једно опомињем: да ли то учинисте као патриоткиња, као кћи народа нашега?

Он устаде, прекрсти руке и стаде пред девојче, која је дрхтала и пребледила од страха, али која сад још два пут лепша изгледаше.

— Стотинама земљака ваших падају у борби против јачега не пријатеља, а ви се смејете смрти њиховој заверавајући љубав у наручју целата њихова.

— Господине! викне Мексиканка претећи. Очи јој севнуше, румен је обузе.

— Не прекидајте ме! То су последње речи моје, које ћу вам рећи. Речете ли ми, да немам права говорити, одговорићу вам, да ме слобода, отачбина и — љубав моја извињују.

(Наставиће се.)